

з «Келісілді»

Мектеп президенті

Набиев А.М

«02» 09 2025 ж.

Ақмола облысы, Көкшетау қаласы білім басқармасы
Көкшетау қаласы білім бөлімі коммуналдық мемлекеттік мекемесі
«Көкшетау қаласы №11 мектеп-гимназиясының оқушыларына арналған
ішкі тәртіп ережелері

I. Жалпы ережелер

1.1. Осы Ережелер Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, Балалардың құқықтары туралы Конвенция және мектеп-гимназиясының Жарғысы негізінде әзірленді.

1.2. Ережелердің мақсаты:

- * мектеп-гимназияда өнімді оқу мен жұмыс істеуге қолайлы жағдай жасау;
- * мектеп-гимназияда саналы тәртіп пен оқу процесін ұйымдастыруда демократиялық принциптерге негізделген тәртіпті қолдау;
- * оқушыларды еркін қоғамда жауапты өмір сүруге дайындауға ықпал ету

1.3. Осы Ережелердің мақсаты - оқу процесі кезінде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, мектеп-гимназияда және оның аумағында тәртіп пен тәртіпті сақтау, мектеп-гимназияның Жарғысында белгіленген мақсаттары мен міндеттерін жүзеге асыру.

1.4. Осы ішкі тәртіп ережелері мектеп-гимназиясының барлық оқушыларына және олардың ата-аналарына (заңды өкілдеріне) міндетті болып табылады. Осы Ережелерді орындамау әкімшілік шараларды қабылдауға негіз болуы мүмкін. Мектеп-гимназияға оқушыны қабылдау кезінде әкімшілік оны және оның ата-аналарын (заңды өкілдерін) осы Ережелермен таныстыруға міндетті.

1.5. Мектеп-гимназиядағы тәртіп оқушылардың, педагогикалық қызметкерлердің және қызмет көрсету персоналының адамдық қадір-қасиетін құрметтеу негізінде сақталады. Оқушыларға қатысты физикалық және психологиялық зорлық-зомбылық әдістерін қолдануға жол берілмейді.

II. Оқушылардың құқықтары мен міндеттері

Мектеп-гимназияның оқушыларының құқықтары:

- * мемлекеттік білім беру стандарттарына сәйкес тегін білім алуға;
- * білім алу формасын таңдауға, басқа білім беру ұйымына ауысуға;
- * мектеп-гимназияның қызметін реттейтін Жарғы мен басқа да локалдық актілермен танысуға;
- * мектеп-гимназияда оқу бағдарламасын таңдауға;
- * білім беру үдерісі кезінде мектеп-гимназияның кітапхана қорын және басқа да материалдық-техникалық базасын тегін пайдалануға құқығы бар;
- * қосымша (соның ішінде ақылы) білім беру қызметтерін алуға құқылы;
- * адам қадір-қасиетіне құрметпен қаралуына, ар-ождан және ақпарат еркіндігіне, өз көзқарасы мен сенімін еркін білдіруге құқылы;
- * заңмен тыйым салынбаған қоғамдық ұйымдарға ерікті түрде кіруге құқылы;
- * денсаулықты сақтау мен нығайтуға кепілдік беретін оқу жағдайларына құқылы;
- * пән бойынша жылдық бағаға келіспеген жағдайда, мектеп-гимназияда құрылған дауласу комиссиясына емтихан тапсыруға құқылы;
- * сабақ ұйымдастыру, факультативтер, санитарлық-гигиеналық қызмет көрсету, тамақтану тәртібі мен сапасын жақсарту мәселелері бойынша ұсыныстар енгізуге құқылы..

Мектеп-гимназия оқушылары міндетті:

- * мектеп-гимназияның Жарғысын, оқушыларға арналған ережелерді сақтау, өзін-өзі басқару органдары мен мектеп директорының бұйрықтарын орындау;
- * басқа оқушылардың, мектеп-гимназия қызметкерлерінің құқықтарын, ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу, олардың мүдделеріне зиян келтірмеу, кіші сынып оқушыларына көмектесу;
- * тәртіпті болу, мектеп-гимназияда және одан тыс жерде қоғамдық тәртіпті сақтау, кезекші мұғалімдердің талаптарын орындау, мектеп кезекшілігіне жауапкершілікпен қарау;

- * білім алуға саналы көзқараспен қарау, сабақтар мен басқа да оқу іс-шараларына уақытында келу, жұмыс орнында тәртіп сақтау;
- * егер оқушы ауырып қалса немесе басқа да себептермен сабаққа келмесе, бірінші күні-ақ бұл туралы сынып жетекшісіне хабарлауға міндетті; ауру жағдайында медициналық анықтама ұсыну қажет;
- * мектеп-гимназияның мүлкін күтіп ұстау, басқа адамдардың еңбегі мен еңбегі нәтижесіне, жасыл желектерге ұқыпты қарау;
- * электр қуатын, суды және басқа да ресурстарды үнемді пайдалану.

Мектеп-гимназия оқушыларына тыйым салынады:

- * қару-жарақ, алкогольдік ішімдіктер, темекі өнімдері, улағыш және есірткі заттарын мектепке әкелу, тарату немесе пайдалану;
- * жарылыс немесе өрт шығару қаупі бар кез келген құралдар мен заттарды пайдалану;
- * айналадағы адамдарға және өзіне қауіпті салдар әкелуі мүмкін әрекеттер жасау;
- * мектеп-гимназияға құнды заттарды (ұялы телефон, планшет, плеер, құлаққап, ойын приставкалары, алтын әшекейлер және т.б.) алып келу. Мұндай заттар жоғалған немесе ұрланған жағдайда, мектеп әкімшілігі жауапты емес;
- * мектеп-гимназия әкімшілігінің рұқсатынсыз кабинеттерден, зертханалардан, басқа да бөлмелерден құрал-жабдықтарды, мүлікті алып шығуға;
- * мектеп ішінде сырт киіммен, лас аяқ киіммен, бас киіммен жүруге;
- * мектеп-гимназияның ішінде және аумағында темекі шегуге.

III. Мадақтау және тәртіптік жаза туралы

Мектеп-гимназияда оқушыларды белсенді азаматтық ұстанымға ынталандыру мақсатында мадақтау шаралары қолданылады.

3.1. Мектеп-гимназия оқушылары келесі жетістіктері үшін мадақталады:

- * оқу үздігі немесе жақсы оқу үлгерімі үшін;
- * зияткерлік, шығармашылық байқаулар мен спорттық жарыстарға қатысып, жеңімпаз атанғаны үшін;
- * қоғамдық пайдалы жұмысқа және мектеп-гимназия игілігіне бағытталған ерікті еңбекке белсене қатысқаны үшін;
- * қайырымды, үлгілі іс-әрекеттері үшін.

3.2. Мектеп-гимназияда келесі мадақтау түрлері қолданылады:

- * Алғыс жариялау;
- * Құрмет грамотасымен марапаттау;
- * Оқушының есімін мектеп-гимназияның «Құрмет тақтасына» енгізу;
- * Мектеп жанындағы оқу-өндірістік тәжірибеден босату;
- * Мектеп ұйымдастырған туристік сапарларға демалыс басталғанға дейін 3 күн бұрын жіберуге рұқсат беру.

3.3. Мадақтау шаралары мектеп-гимназия директорының бұйрығымен, педагогикалық кеңестің, жоғарғы сынып оқушылары кеңесінің, сынып жетекшісінің ұсынуы негізінде жүзеге асырылады.

Мадақтаулар ашық түрде жарияланып, барлық оқушылар мен мектеп қызметкерлеріне жеткізіледі.

3.4. Тәртіп пен тәртіптілікті қамтамасыз ету мақсатында мектеп-гимназияда оқушыларға қатысты тәртіптік жазалар қолданылуы мүмкін.

3.4.1. Тәртіптік жаза қолдануға негіз болатын бұзушылықтарға мыналар жатады:

1. Сабаққа бірнеше рет кешігу немесе себепсіз қатыспау.
2. Рукоприкладство – қол жұмсау, ұрып-соғу.
3. Қорқыту, үркіту, бопсалау.
4. Моральдық қорлау:
 - намысқа тиетін лақап аттар қолдану;
 - ұлтқа немесе әлеуметтік жағдайға байланысты кемсіту;
 - физикалық кемшіліктерді бетке басу;
 - бейәдеп сөздер айту;
 - әдейі екінші адамды күйзеліске немесе жүйке күйіне жеткізу.
5. Адам қадір-қасиетін қорлау:
 - ақша немесе мүлік бопсалау;
 - ұрлық жасау;

- мектеп мүлкін бұзу немесе зақымдау.

6. Қару құралдары, алкогольдік ішімдіктер, темекі өнімдері, улағыш және есірткі заттарын тарату немесе қолдану.

3.4.2. Мектеп-гимназияда келесі тәртіптік жазалар қолданылады:

- * мектеп-гимназияның немесе оқушылардың мүлкіне қасақана келтірілген залалды өтеу міндетін ата-аналарға (заңды өкілдерге) жүктеу;
- * қоғам алдында кешірім сұрау міндетін жүктеу;
- * ҚБАБ (құқық бұзушылықтың алдын алу бөлімі), ІШЕ (ішкі бақылау комиссиясы) есебіне қою.

3.4.3. Тәртіптік жаза қолдану ережелері:

- * жауапкершілікке тек кінәлі оқушы ғана тартылады;
 - * жауапкершілік жеке сипатта болады (оқушы ұжымының бір мүшесінің әрекеті үшін топтық немесе сыныптық жауапкершілікке жол берілмейді);
 - * тәртіптік жаза жазбаша түрде ресімделеді (ауызша ескерту тәртіптік жаза болып саналмайды);
 - * бір тәртіп бұзушылық үшін тек бір негізгі жаза ғана қолданылады;
 - * осы Ережеде қарастырылмаған тәртіптік шараларды қолдануға тыйым салынады;
 - * тәртіптік жаза қолданар алдында оқушыға өз әрекетін түсіндіруге және ақталуға мүмкіндік берілуі тиіс, бұл оның жас ерекшелігіне сай түрде ұйымдастырылады (қорғау құқығы қамтамасыз етіледі).
- 3.4.4. Тәртіптік жаза мектеп-гимназия директорының бұйрығымен, сынып жетекшісінің, профилактика кеңесінің немесе педагогикалық кеңестің ұсынуы негізінде шығарылады.

IV. Мектеп-гимназияға келу ережелері

1. Мектеп-гимназияға сабақ басталғанға дейін 10 минут бұрын келу қажет. Оқушының үстінде таза, үтіктелген, іскерлік үлгідегі (белгіленген үлгідегі мектеп формасы) киім болуы тиіс. Сыртқы келбеті жинақы, шашы ұқыпты болуы керек.

Мектеп формасына келесілерді киюге рұқсат етілмейді:

- бас киімдер;
- биік өкшелі аяқ киім;
- спорттық аяқ киім;
- ашық, арандатушы немесе абстрактілі суреттері бар киімдер;
- джинсы шалбарлар, спорттық және арнайы мақсаттағы киімдер;
- түрлі фан-қозғалыстарға, саяси партияларға, діни ағымдарға ашық түрде қатыстылығын білдіретін киімдер мен белгілер.
- Әр оқушының өзімен бірге сабаққа қажетті барлық оқу құралдары болуы керек.
- Оқушылар тегін гардеробты пайдалануға құқылы.
- Мектеп-гимназия ғимаратына кірген кезде оқушылар сырт киімдерін шешіп, ауыстырмалы аяқ киім киюі тиіс.
- Сабақ басталар алдында оқушылар күнтізбелік сабақ кестесіне қарап, қоңырауға дейін қажетті кабинетке келіп отыруы қажет.
- Сабақ аяқталған соң оқушы гардеробтан киімін алып, киініп, мектеп-гимназиядан сыпайылық ережелерін сақтай отырып шығуы керек.

VI. Үзіліс кезіндегі тәртіп

1. Оқушылар үзіліс уақытын демалу үшін тиімді пайдалануға міндетті.

2. Дәліздерде, баспалдақтарда және өткелдерде қозғалғанда оң жақпен жүру қажет.

3. Үзіліс кезінде оқушыларға келесілерді жасауға тыйым салынады:

- * Баспалдақтарда, терезе маңында және ойынға арналмаған басқа жерлерде жүгіру;
- * Бір-бірін итеру, зат лақтыру, қандай да бір мәселені шешу үшін физикалық күш қолдану;
- * Ұялы телефон, планшет, плеер, құлаққап, ойын приставкалары сияқты құнды заттарды қараусыз қалдыру.

Егер мұндай заттар жоғалып немесе ұрланып жатса, мектеп-гимназия әкімшілігі жауапты емес.

4. Келесі сабақ болмаса, оқушылар вестибюльде, кітапханада немесе сабақ жүргізілмейтін басқа демалыс аймақтарында бола алады.

VII. Асханада тәртіп

1. Оқушылар гигиена ережелерін сақтайды: асханаға сырт киімсіз кіреді, тамақтан бұрын қолдарын мұқият жуады.

2. Оқушылар кешенді тамақпен қамтамасыз етіледі және/немесе кезек тәртібімен буфеттен өздері тамақ ала алады, асхана қызметкерлерінің талаптарын орындайды, тамақ сатып алу кезінде тәртіпті сақтайды. Қызған және сұйық тағамдарды қабылдауда және қолдануда абай болу керек.
3. Асханада сатып алынған тағамдар мен сусындарды тек асхана ішінде тұтынуға рұқсат етіледі.
4. Тамақтан кейін асхана ыдыстарын және қолданылатын құралдарды жинап қояды.

VIII. Оқу сағатынан тыс іс-шаралар кезінде тәртіп

1. Іс-шаралар басталар алдында оқушылар қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулықтан өтуге міндетті.
2. Жаппай іс-шаралар кезінде жетекшінің барлық нұсқауларын қатаң сақтау керек, өз өмірі мен айналасындағылардың өміріне қауіпті кез келген әрекеттерден аулақ болу қажет.
3. Оқушылар тәртіпті сақтап, белгіленген жүріс бағытын ұстануы, топтан шықпау керек, егер бұл жетекші тарапынан белгіленсе.
4. Жеке гигиена ережелерін қатаң сақтау, денсаулығының нашарлауы немесе жарақат алу жағдайында топ жетекшісіне уақытында хабарлау қажет.
5. Оқушылар жергілікті дәстүрлерді құрметтеп, табиғатқа, тарихи-мәдени ескерткіштерге, жеке және топтық мүлікке қамқорлықпен қарауы тиіс.

IX. Оқушылардың ата-аналары мен мектепке кіретін бөтен адамдардың кіру тәртібі

1. Мектепте бөтен адамдардың болуы тек әкімшіліктің рұқсатымен, мұғалімнің жазбаша өтініші бойынша ғана мүмкін. Осы кезде мектеп күзеті келген адамның төлқұжат деректерін, кіру және шығу уақытын кезекшілік журналына жазып отырады.
2. Мектеп мұғалімімен кездесу қажет болған жағдайда оқушының ата-анасы (немесе заңды өкілі) вахтерге немесе күзетшіге жүгінеді. Күзетші ата-ананың кіруін кезекшілік әкімші (немесе мұғалім) арқылы бекітеді.
3. Ата-аналар жиналысына және ата-аналар қатысатын басқа да іс-шараларға қатысушыларды өткізу үшін сынып жетекшісі (немесе іс-шара ұйымдастырушысы) күзетке қатысушылардың жиналатын уақытын және орнын хабарлайды, ол кезекшілік журналында тіркеледі.